

літератури, є використання мультимедійних технологій, які являють собою скоординоване одночасне функціонування візуального й аудіорянів, використання фото - й кіноматеріалів, малюнків, таблиць, схем, текстів та ін., підпорядкованих певній навчальній темі. Викладач може використовувати готові мультимедійні навчальні програми, а може розробляти власні зразки таких програм.

Інноваційні технології відіграють важливу роль у сучасній освіті. Їх перевага в тому, що студенти засвоюють всі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, оцінка), в групах збільшується кількість студентів, які свідомо засвоюють навчальний матеріал. Студенти займають активну позицію в засвоєнні знань, зростає їхній інтерес в отриманні знань.

Отже, у сучасному суспільстві навчання можна організувати таким чином, що джерелом знань виступатиме не тільки викладач, а й комп'ютер, телевізор, відео. Студенти, відповідно, повинні вміти осмислювати отриману інформацію, трактувати її, застосовувати в конкретних умовах; водночас думати, розуміти суть речей, вміти висловити особисту думку. Саме цьому сприяють інноваційні технології навчання.

В статье представлены инновационные технологии обучения, которые способствуют реализации комплексных целей по усвоению знаний.

In the article innovative learning technologies that facilitate the implementation of integrated goals of learning are presented

УДК 378

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ АГРАРНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

***Р.Б. Петрух, асистент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»***

У статті розглядаються фактори формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів аграрних вищих навчальних закладів.

У вітчизняній вищій школі ідеї новітньої компетентнісної концепції нині вступають у певні протиріччя з усталеною педагогічною практикою. Зокрема, наявною є суперечність між сучасними вимогами до випускників магістерської програми «Педагогіка вищої школи» та їх підготовленістю до здійснення комунікативної діяльності. Крім того, досягнення необхідної якості підготовки викладачів вищих аграрних навчальних закладів на сьогоднішній день гальмується недостатністю конкретних теоретичних і методичних розробок реалізації ідей компетентнісної концепції, що негативно позначається на підготовленості майбутніх викладачів до професійно-педагогічної взаємодії.

Підкреслимо, що теоретичні і методичні аспекти формування професійної компетентності викладача вищої школи розглядали А. Ашерів, Н. Брюханова, О. Гура, Т. Добудько, О. Коваленко, М. Лазарєв, П. Лузан, В. Манько, Н. Побірченко, Л. Тархан, Л. Шовкун; аспекти формування комунікативної компетентності висвітлювали Д. Годлевська, Г. Данченко, С. Климчук, С. Козак, В. Кручек, С. Макаренко, О. Павленко, В. Теслюк та ін. Проте аспекти обґрунтування основних педагогічних факторів ефективного формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів аграрних ВНЗ до цього часу не були предметом науково-педагогічного дослідження.

Мета дослідження – засобами експертного оцінювання визначити основні фактори та обґрунтувати домінантні педагогічні умови ефективного формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів-аграрників.

Аналіз педагогічної практики свідчить, що комунікативна підготовка майбутніх викладачів аграрних ВНЗ є складним, динамічним процесом, який має враховувати дієвість об'єктивних та суб'єктивних факторів розвитку здатностей магістрантів успішно здійснювати педагогічну взаємодію.

Для вивчення факторів, що чинять найбільший вплив на формування комунікативної компетентності магістрантів, було проведено анкетування викладачів (14 осіб), що брали участь у підготовці викладачів за магістерською програмою «Педагогіка вищої школи» (НУБіП України). За результатами пілотажного дослідження визначено такий комплекс факторів: активність студента у навчанні; задатки комунікативних здібностей; інтерактивні технології навчання; комп'ютерна мережа Інтернет; культурно-масова робота; мовне середовище; мотивація навчання студентів; навчальні дисципліни «Основи педагогічної майстерності», «Риторика» тощо; педагогічна майстерність викладача; професійно-ціннісні орієнтації особистості; самоаналіз актів комунікації; практична підготовка магістрантів; групові форми навчання; дискусійні методи навчання; колектив академічної групи. У подальшому для визначення основних, домінантних факторів формування комунікативної компетентності магістрантів було проведено їх експертну оцінку. Відмітимо, що експертам було запропоновано проранжувати 11 факторів комунікативної підготовки магістрів, що найчастіше відзначалися респондентами на попередньому етапі.

Найменшу суму рангів набрав фактор «Мотивація навчання студентів» (більшість експертів поставили цей фактор на перше місце!). Це, на нашу думку, є очікуваним результатом: педагогічний загал вищих навчальних закладів переконаний, що лише вмотивоване оволодіння студентами майбутньою професійною діяльністю забезпечує необхідну якість їх підготовки. На другому місці – фактор, що також пов'язаний з мотиваційно-ціннісною сферою особистості – «Професійно-ціннісні орієнтації особистості». Ученими доведено, що у формуванні особистості майбутнього фахівця ціннісні орієнтації визначають напрям і рівень активності та суттєво впливають на його професійні якості.

Із досліджень відомо, що з мотивацією, професійно-ціннісними орієнтаціями студентів поєднана й активність студента у навчанні. Це пояснює той факт, що фактор «Активність студента у навчанні» експерти поставили на третє місце.

Експерти переконані, що осмислення студентом власної життєвої програми, цілей, цінностей, установок, прагнень відіграє важливу роль у формуванні комунікативної компетентності: четверте місце вони відвели фактору «Самоаналіз актів комунікації».

Майже поряд із попереднім фактором за сумою рангів виявився фактор «Інтерактивні технології навчання». Варто погодитися з ученими у тому, що при інтерактивному навчанні усі студенти взаємодіють між собою, обмінюються інформацією, продуктивно розвивають комунікативні уміння.

Експерти відзначили, що фактор «Педагогічна майстерність викладача» також є провідним у формуванні комунікативних здатностей студентів. Варто сказати, що високі статусні характеристики цього фактора нами заздалегідь передбачувалися: саме від особистості викладача, його здатностей творчо організувати педагогічну взаємодію залежить, в цілому, і продуктивність навчання студентів.

Отже, засобами експертної оцінки визначено, що основними, домінантними факторами формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів-аграрників є: 1) мотивація навчання студентів; 2) професійно-ціннісні орієнтації особистості; 3) активність студента у навчанні; 4) самоаналіз актів комунікації; 5) інтерактивні технології навчання; 6) педагогічна майстерність викладача. У подальших дослідженнях на основі визначених факторів обґрунтуємо педагогічні умови цілеспрямованого формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів-аграрників.

В статье рассматриваются факторы формирования коммуникативной компетентности будущих преподавателей аграрных вузов.

In the article the factors of formation of communicative competence of future teachers agricultural universities are pointed out.